

OFFERAKTEN TIL GUDS BARMHJERTIGE KJÆRLIGHET

Daniel Chowning, karmelitt. Fra *Karmel, Katolsk andlig tidsskrift* 2. og 3. Årgang 53 – 2018.

Abbé Combes, en av de første berømte Thérèsekjennere, så på hennes Offerakt til Guds barmhjertige kjærlighet som «en av de mest gripende og største omveltninger som Den Hellige Ånd har påbegynt i menneskets utvikling.» Thérèses Offerakt til den barmhjertige kjærlighet er ikke bare en from bønn av forbigående åndelige følelser. Offerakten til kjærligheten er snarere en frukt av Guds nåde. Gud ledet Thérèse inn i dette mysteriet hvori Guds kjærlighet bøyer seg ned og flyter over. Det er en syntese av den «lille vei» og omfatter en hel livsstil. Vi kan forstå den i lys av det latinske ordspråket *Lex orandi, lex credendi*. Det som leves på troens nivå bekreftes alltid i bønnen. Thérèses offerakt er et eksempel på et personlig uttrykk for hennes dåpskonsekrasjon i bønnens form.

For å forstå betydningen av, og det omveltende ved Thérèses Offerakt, må vi først se på den godtgjørelses- og offerspiritualitet som rådde på 1800-tallet. Thérèse vokste opp i en religiøs kultur som var sterkt influert av en offer-, godtgjørelses- og soningsspiritualitet. Sammen med lengselen etter å etterfølge Jesus Kristus var der en åndelig understrøm som vektla lidelse. Man måtte «gjøre godt igjen» (godtgjøre) for syndere, spottere, de utro, og for å hjelpe sjelene i skjærsilden.

Minnest om den franske revolusjonens forfølgelser og grusomheter, samt pågående politiske uroligheter og antikirkelige angrep, forsterket denne spiritualiteten som allerede var vel forankret i Karmel. Kardinal Pierre de Bérulle (1575–1629) var nært forbundet med karmelittnonnenes etablering i Frankrike, men han påla dem også gjennom egen autoritet skikker og normer som betonet den stedfortredende bot; hans innflytelse bidro til en viss tyngdepunktsforskyvning fra de spanske klosterstiftere Anne av Sankt Bartolomeus og Anna av Jesus og deres tolkning av den hellige Teresa. Til denne åndelige bakgrunnsatmosfæren hører det

også med at Vesteuropa på 1880-tallet på mange måter var gjennomsyret av jansenittiske¹ ideer som tynget mange kristnes samvittighet.

Karmel i Lisieux var ikke immun mot denne åndelige atmosfæren. Før Thérèses inntreden hadde flere nonner frembåret seg som offer for den guddommelige Rettferdighet. Det var i denne sammenhengen at Thérèse, under messen på Den Hellige Treenighets høytid i 1895, selv reflekterte over sjeler som ofret seg selv til Guds rettferdighet.

Offerakten til Guds barmhjertige kjærlighet

Gjennom et helt unikt lys fra Den Hellige Ånd, avvek Thérèses forståelse og erfaring drastisk fra det straffende gudsbildet. En gang mellom 1894–95 fikk Thérèse ta imot en kraftfull nåde mens hun mediterte over to gammeltestamentlige tekster: «Den som er helt liten må komme hit» (Ordsp 9,4)² og «Som en mor trøster barnet sitt, slik vil jeg trøste dere ... dere skal bæres på armen og vugges på fanget» (Jes 66,12–13). Thérèse oppdaget Evangeliets hjerte, Guds barmhjertighet. Vår Gud er en Gud for de små, de fattige og de som har mye å streve med i denne verden. Med Den Hellige Ånds lys åpenbarte Skriften for henne en Gud som utøser seg selv i de svake, de elendige og de ufullkomne, i dem som har det vanskelig i livet. Guds kjærlighet leder Gud til å tilgi det som er mørkest i menneskene, det som er mest ødelagt, usselt og motbydelig: synderne, de bortglemte, de som er slaver under misbruk. Jesus kom for de syke og ufullkomne, ikke for de friske og selvrettferdige. Thérèse lærte seg den fortapte sønnens lekse: Gud er så god og barmhjertig. Syndighet, svakhet og ufullkommenhet er intet hinder for Guds barmhjertige kjærlighet. Nåden forvandlet hennes bilde av Gud som en streng dommer til en barmhjertig Gud.

¹ Cornelius Jansenius (1585–1639) var biskop i Ieper, Flandern. Han ga opphav til en teologisk retning, jansenismen, som betonet arvesynden, menneskelig forderv, behov for den guddommelige nåde og predestinasjon. Flere av de teologiske oppfatninger som Jansenius frembar ble senere offisielt avvist av Kirken. *Overs. (til svensk) anm.*

² Ordspr. 9.4. Bibelen 2011 har en litt annen ordlyd enn den oversettelsen Therese hadde. «... den som er uten forstand: kom og spis av maten min».

I *Manuskript A*, deler hun så sin oppdagelse med moder Agnes: «Å kjære Moder, skulle jeg ikke etter så meget nåde kunne synge med salmisten: «*Hvor Herren er GOD, og evig varer hans MISKUNN*» (Jf. Sal 118,1). Jeg tror at hvis menneskene hadde mottatt like mye nåde som jeg, ville ingen frykte Gud, men elske ham til vanvidd. Av kjærlighet til ham, og ikke av frykt, ville ingen sjel da ha foretatt seg noe som kunne krenke ham. Jeg forstår imidlertid også at ikke alle sjeler kan være like, det må finnes forskjellige slag, slik at alle på sitt vis kan bidra til å ære Guds fullkomne storhet. Meg har han skjenket sin *uendelige barmhjertighet*, og det er *gjennom den* jeg betrakter og tilber de andre guddommelige fullkommenhetene! ... Slik fremstår alt for meg i strålende *kjærlighet*, selv rettferdigheten (ja, kanskje den mer enn noe annet) synes for meg å være kledt i *kjærlighet* ... Hvilken vidunderlig glede det er å tenke på Gud som *rettferdig*, det betyr at han tar hensyn til vår svakhet, at han til fulle kjenner vår naturs skrøpelighet. Hva skulle jeg da være redd for? Å ja, den uendelige rettferdige Gud, som med så stor godhet tilgav den fortapte sønn alle hans synder, skulle ikke han også være rettferdig overfor meg, som «alltid er sammen med ham»? (Luk 15,31). (*En sjels historie*, s. 188)

Thérèse ser alle Guds egenskaper, spesielt rettferdigheten, som kledt i kjærlighet. Uten å vite det, er hun av samme mening som Thomas av Aquino som hevder: «Den guddommelige rettferdighets verk forutsetter alltid barmhjertighets verk, og bygger på dette. For ingenting har det skapte som årsak.» Alt som er, «er på grunn av den guddommelige godhet. Så i alle Guds verk... er der barmhjertighet» (Utdrag fra *Summa Theologiae* p I, q. 21, a 4).

I et brev til p. Roulland uttrykker hun samme innsikt: «Jeg forstår ikke, min bror, at du kan tvile på å få komme til himmelen umiddelbart, om de vantro skulle frarøve deg livet. Jeg vet at man må være helt ren for å kunne tre fram for Gud, den hellige. Men jeg vet også at Herren er uendelig rettferdig og denne rettferdigheten som skremmer så mange, er for meg min glede og min trøst. Å være rettferdig betyr ikke kun å være streng for å straffe de skyldige, det innebærer også å erkjenne de rettferdige hensiktene og belønne

dydene. Jeg håper å få like mye av Guds rettferdighet som av hans barmhjertighet. Det er fordi han er rettferdig at han er «barmhjertig og nådig ... sen til vrede og rik på kjærlighet ... For han vet hvordan vi er skapt, han kommer ihu at vi er jord. Som en far viser ømhet mot sine barn, så viser Herren ømhet mot dem som frykter ham.» (*Min väg är föträstan och kärlek, s. 97 ff.*)

Som Guds barmhjertige kjærlighet, slik lengter Gud etter å bli elsket, og fullt og helt utøse sin kjærlighet over dem som tørster etter hans kjærlighet: Jeg fikk «den nåde å forstå bedre enn noensinne før hvor meget Jesus ønsker å bli elsket» (*En sjels historie s. 189*). Thérèse fikk nåden til å forstå den kjærlighet som overgår all forstand. «Se, dette er alt Jesus krever av oss, han har slett ikke bruk for våre gjerninger, men bare vår *kjærlighet*, for den samme Gud som erklærer at *han ikke har det minste behov for å fortelle oss om han er sulten*, er ikke redd for å *tigge* om litt vann fra den samaritanske kvinnen. Han var tørst ... Men da han sa «*Gi meg noe å drikke*», var det *kjærlighet* universets Skaper bad om fra sin arme skapning ... Å, ja, jeg kjenner det mer enn noensinne hvordan Jesus *tørster*» (Ibid. 197). Guds barmhjertige kjærlighet er som en «levende kjærlighetsflamme», en strøm av ild som lengter etter å spre sine flammer, å helbrede sårede hjerter, sette dem i brann og forvandle dem slik at de fullkomment får ta del i Treenighetens kjærlighets liv. I *Levende kjærlighetsflamme* skriver Johannes av Korset at den levende kjærlighetsflammen er Den Hellige Ånd, og denne levende flammen rensar og forvandlar oss til et guddommelig liv.

Dessverre er Guds barmhjertige kjærlighet misforstått og avvist. «Jeg tenkte på de sjeler som frembærer seg selv som offer for å vende Guds rettferdighet bort fra de skyldige, ved selv å påta seg den fortjente straff. Et slikt offer synes meg som noe stort og generøst, men jeg var langt fra å føle meg fristet til å gjøre det samme. «Å, min Gud», ropte jeg fra dypet av mitt hjerte, «er det kun din rettferdighet som tar imot de sjelene som ofrer seg? Har ikke også din barmhjertige *kjærlighet* behov for offer? Fra alle kanter blir den miskjent og avvist; de hjerter som du ønsker å gi av din

overflod, vender seg i stedet til skapningen med sin ynkelige evne til å elske, og venter å finne lykken der istedenfor å kaste seg i dine armer og motta din uendelige *kjærlighet* ... Å, min Gud, skal din foraktede kjærlighet kun eksistere i ditt hjerte? Jeg tror at hvis du finner sjeler som gir seg selv som brennoffer for din kjærlighet, vil du raskt fortære dem, for jeg tror at du ville bli glad om du ikke lenger behøver å holde tilbake det hav av uendelig kjærlig godhet som finnes i deg ... Om din rettferdighet krever utløp, *den som bare omfatter jorden*, hvor mye mer ønsker ikke da din barmhjertige kjærlighet å omfavne alle sjeler, ettersom din barmhjertighet *når like til himmelen* ... (Kfr. Sal 36,6) Å, min Jesus, la *meg* være dette lykkelige offer, og la din guddommelige kjærlighets ild fortære ditt brennoffer!...» (Ibid. s. 189).

Thérèses offerakt er altså et gjensvar: Å elske Jesus som han ønsker å bli elsket, en overgivelse til Den Hellige Ånd for å kunne forvandles til et kar hvorigjennom Guds barmhjertige kjærlighet skal bli tilfredsstilt i henne og gjennom henne stråle ut til andre. Thérèses lidenskapelige ønsker, hennes tidligste drøm, er å bli en helgen, det vi si å «elske Jesus til vanvidd». Hun lengtet etter å «elske Jesus og gjøre ham elsket». Denne lengselen ble en sann plage. Ettersom hennes åndelige liv ble dypere, ble hun sterkt klar over sin iboende fattigdom, elendighet og manglende evne til å elske Gud slik som hun så brennende begjærte. Jo mer hennes tørst etter å elske økte, jo mer kom hun til å kjenne sin hjelpeløshet og menneskelige begrensinger. «Å min Gud, Hellige Treenighet, jeg ønsker å *elske* deg og få andre til å *elske* deg og arbeide for din hellige Kirkes herliggjørelse ved å frelse alle sjeler på jorden og ved å frigjøre de sjeler som lider i skjærsilden. Jeg ønsker å oppfylle din vilje til fullkommenhet og å nå frem til den grad av herlighet som du har gjort rede for meg i ditt rike; kort sagt, jeg ønsker å bli en helgen, men jeg føler min maktesløshet, og jeg ber deg, min Gud at du selv må være min *hellighet*» (Ibid. s. 280).

Thérèse tilbyr ikke sin kjærlighet, men sin fattigdom, sin ufullkommenhet, menneskelige skjørhet og sitt hjerte, som tomme kar til å fylle. Hennes erfaring med kjærligheten starter alltid med

hennes fattigdom. Dette er en viktig og vesentlig bestanddel, ja til og med kjernen i «den lille» veien. Offerakten bygger på det faktum at vi ikke er fullkomne. Det var på grunn av hennes manglende evne til å elske slik hun ønsket, og hennes ufullkommenheter at Thérèse ofret seg til kjærligheten. Vi kommer til Gud som vi er, ikke som vi ønsker å være. Gud elsker oss, ikke på tross av våre menneskelige svakheter og ufullkommenheter, men på grunn av dem. Han vet at jo svakere vi er, desto mer trenger vi Guds helbredende kjærlighet. Thérèse forsto at Gud er barmhjertig kjærlighet, og slik utgyter Gud sin kjærlighet i det som intet er og forvandler det til guddommelig liv.

«Jeg er kun et barn, avmektig og svak, men det er likevel nettopp min svakhet som gir meg frimodighet til å frembære meg selv som et offer til din *kjærlighet*, Jesus! Før i tiden var det bare de rene og lytefrie ofre som ble godkjent av den sterke og mektige Gud. For å tilfredsstille den guddommelige *rettferdighet*, krevdes perfekte ofre, men fryktens lov ble etterfulgt av *kjærlighetens lov*, og kjærligheten har valgt meg som sitt brennoffer; jeg, en svak og ufullkommen skapning ... Denne utvelgelsen, er kanskje ikke *kjærligheten* verdig? Jo visst, for at kjærligheten skal bli fullstendig tilfredsstilt, må den bøye seg ned, slik at den når helt ned til intetheten og omdanner denne intethet til en *flammende ild ...*» (*Ibid.* s. 205).

Hun understreker for sin søster, Marie av Jesu Hjerter at vår fattigdom er grunnlaget for denne offerakten «Kjære søster, (...) forstå at hvis man vil elske Jesus og være hans kjærlighetsoffer, jo svakere man er, uten lengsler eller dyder, desto mer er man egnet for denne fortærende og forvandlende Kjærlighetens virke ... Det er nok å *ville være* hans offer, men man må samtykke i å *forbli fattig* og uten styrke, og det er dette som er vanskelig, for hvor finner man noen som er fattige i ånden? `Man må søke ham langt borte` sier salmisten. Han sier ikke at man må søke ham blant de store sjelene, men `langt borte` det vil si i ringheten, i intetheten. Å, la oss holde oss langt borte fra alt som lyser! La oss elske vår litenhet, la oss elske å ikke vite noe! Da blir vi fattige i ånden, og Jesus skal komme

og hente oss, enn hvor langt borte vi er, for å omdanne oss i kjærlighetens ild ... Å, hvor jeg ønsker å få deg til å forstå det jeg vet! Det er tillit og intet annet enn tillit som skal føre oss til kjærligheten ... Frykt leder jo bare til rettferdighet» (Brev fra Thérèse til sr. Marie av Jesu hjerte. 17. september 1896).

For Thérèse betyr det å ofre seg til kjærligheten at vi må lære oss å akseptere våre begrensede menneskelige forutsetninger med alle våre ufullkommenheter og feil, og ofre dem til Guds barmhjertige kjærlighet slik at denne kan flyte inn og igjennom oss, og rense og forvandle vår jordiske måte å elske på til Guds måte å elske på. En annen måte å si dette på er at når vi overlater oss selv til Kjærligheten, så lar vi Den Hellige Ånd elske i og gjennom oss. Paulus sier: «Guds kjærlighet er utøst i våre hjerter ved Den Hellige Ånd som han har gitt oss.» (Rom 5,5)

Thérèses «lille vei» er et kall til hellighet som inviterer de fattige og svake. Dette var virkelig en helomvending, for den forandret folks forestilling om hellighet. På Thérèses tid var en helgen en som overskred menneskelig svakhet og ufullkommenhet. Hvordan skulle Gud kunne utøse sin kjærlighet over noen med feil, som mislyktes og syndet? Thérèse oppdaget at om man går inn i sine sår og sin svakhet, så kommer man til å få se Guds herlighet stråle frem. Slik som hun sa til sin søster Marie: Om du omfavner dine sår, og stoler på Guds barmhjertighet og ofrer dem til Gud, kommer Guds kjærlighets ild til å forvandle selv de mørkeste og mest ødelagte områdene i ditt liv. Nøkkelen er å erkjenne vår svakhet, omfavne dem og gi den til Gud. Om vi er hellige eller dydige, så er det ikke vår hellighet, men Guds hellighet som vi tar del i og utstråler i våre liv. Det er derfor Thérèse ber Gud være hennes hellighet.

For å ofre seg til kjærligheten kreves det derfor, som Thérèse sa til Marie, et fattig, mottagelig og tørstende hjerte. Vår fattigdom er som en magnet som trekker til seg Guds barmhjertighet, og slipper løs Guds oversvømmende kjærlighets tidevann. Som Thérèse innrømmer, er det ikke lett å være fattig. «Å elske vår litenhet», å se den som «en skatt», er ett av våre livs største utfordringer. Å

akseptere vår «intethet», i vår værens dyp å akseptere at uten Gud er vi ingenting og kan ingenting gjøre, og at Gud elsker oss som vi er, ikke som vi ønsker å være, det er den største nåde vi kan ta imot. Vårt problem er at vi ønsker å skinne, være fullkomne, være stolte over våre dyder og styrke. Vi tror at hellighet handler om menneskelig anstrengelse, og at vi må være fullkomne for at Gud skal elske oss.

Thérèse hadde lært seg at hellighet ikke er et spørsmål om bestigning av et høyt fjell, snarere en nedstigning i vår menneskelige situasjon med all vår svakhet og uførhet, ned til det nederste trinn på fullkommenhetens trapp, for siden å la Jesus bære oss opp. Thérèse oppdaget de fattiges vei når hun gikk fra styrke til svakhet, fra lengsel etter å elske Gud ved egen anstrengelse til å ta imot helligheten som en gave og la seg bli forvandlet av Guds kjærlighet. Hun måtte bare bli som et barn og la Jesus bære henne opp på Kjærlighetens fjell. Hun måtte bli mindre og mindre, det vil si mer og mer akseptere sine menneskelige forutsetninger, mens hun stolte på og hadde tillit til Guds barmhjertige kjærlighet, – gjøre sitt beste og overlate resten til Gud. «Det er tillit og intet annet enn tillit, som skal føre oss til kjærligheten».

Thérèses Offerakt innebærer at vi ofrer våre fattige og tomme hjerter for å ta imot – stedfortredende for dem som ikke kjenner eller som avviser Guds kjærlighet – den kjærligheten som Gud lengter etter å sløse på hvert eneste menneske. Det er et valg av kjærligheten, en uttalt lengsel etter å gjøre hele sitt liv til en kjærlighetsakt, i bevisstheten om at bare Gud kan forvandle hele vår person og kjærlighet til en slik fullkommenhet. Offerakten til Guds barmhjertige kjærlighet er en bevisst invitasjon av Den Hellige Ånd, til å la Brudgommens Ånd, kjærlighetens Ånd strømme inn i våre liv slik at vi virkelig kan elske Gud som Gud ønsker å bli elsket, og bli kar for Guds kjærlighet i en sønderbrutt verden. Det er å overgi seg til Den Hellige Ånd og la Ånden utøse kjærligheten i våre hjerter.

Et nytt liv startet for Thérèse etter den 9. juni 1895. Thérèse delte dette nye livet med moder Agnes: «Etter denne glederike dag har jeg følt meg helt gjennomtrengt og omsluttet av *kjærligheten*. Jeg føler at Den *barmhjertige kjærlighet* fornyer meg øyeblikk for øyeblikk, renses min sjel og utsletter hvert spor av synd, og derfor frykter jeg ikke for skjærsilden ... Jeg vet at jeg ut ifra meg selv ikke engang fortjener å komme til dette soningsstedet, siden det kun er hellige sjeler som kommer inn her, men jeg vet også at kjærlighetens ild er mer helliggjørende enn skjærsilden, og jeg vet at Jesus ikke ønsker at vi lider til ingen nytte, og at han ikke ville ha inngitt meg de ønsker jeg har, om han ikke hadde tenkt å oppfylle dem...» (*En sjels historie*, s. 190).

Den 14. juni, da Thérèse gikk korsveien i koret ble hun grepet av en sterk kjærlighet til Gud. To og et halvt år senere delte hun denne erfaringen med moder Anges: «Jeg begynte å be korsveien og så ble jeg plutselig overrumplet av en så voldsom kjærlighet til Gud at jeg ikke kan forklare det på annen måte enn om man hadde senket meg helt ned i ild. Å, hvilken ild og hvilken mildhet på en og samme stund! Jeg brant av kjærlighet og jeg kjente at jeg ikke hadde kunne utholdt denne varmen ett minutt til, ja, ikke et eneste sekund til, uten å dø. Da forstod jeg hva helgenene sier om denne typen tilstand som de så ofte får erfare. Jeg for min del har bare fått erfare det en eneste gang og i et eneste øyeblikk, før jeg igjen havnet i min vanlige tørke» (*Sista samtale*).

Thérèse må ha vendt tilbake til sin vanlige tørke, men under hennes sjels tørre «kull» brant kjærlighetens ild og slynget ut sine flammer over alt. I *Manuskript B* forteller hun om hvordan hennes sjel ble fortært: «Ja, min Elskede, slik skal mitt liv fullbyrdes ... Jeg har ingen annen måte å uttrykke min kjærlighet på enn å strø ut blomster, det vil si å ikke unnlate å gjøre et eneste lite offer; et blick, et ord – å utnytte alt, selv de minste ting, og å gjøre det av kjærlighet ... jeg vil lide med kjærlighet og også glede meg med kjærlighet; på denne måten vil jeg spre blomstene for din trone. Ingen blomster vil jeg gå forbi uten at jeg *plukker* dem og gir dem til deg ... og så, mens jeg strør ut mine blomster, vil jeg synges (man kunne vel knapt gråte under en slik glederik handling). Jeg vil synges selv om jeg blir nødt

til å plukke mine blomster blant torner, og min lovsangs melodi vil bli stadig vakrere desto lengre og spissere tornene er.» (*En sjels historie* s. 206–207).

Thérèse var realist. Å overlate seg til kjærligheten innebar ikke å lene seg tilbake og nyte en lett reise til himmelen. Kjærligheten vises gjennom gjerninger. Kjærlighetens lys kan ikke skjules under en skjepp, men må stilles frem så det kan lyse. Hun hadde lært av Johannes av Korset at ettersom kjærligheten «aldri er uvirksom, men stadig er i bevegelse», så sprer den, slik som ilden stadig flammer omkring seg» (Jf. *Levande kärlekslåga*). Kjærligheten prøver alltid å gi av seg selv. Hun ville gi seg selv helt, og besluttsomt velge å elske i hverdagens små oppgaver gjennom å gjøre alt av kjærlighet: et blick, et ord, plukke opp en knappenål, vaske opp, gi en hjelpende hånd, bære lidelse med tålmodighet og glede. Thérèses kjærlighetsprogram innebærer en større bevissthet om det aktuelle øyeblikket, og et stadig strev etter å gjøre alt av kjærlighet til Gud og sin neste. Hun innså at kjærligheten er evig og sprer seg som ringer i vannet ut i verden. Enkle handlinger av kjærlighet, disse «små intetheter», som hun kalte dem, skulle gå gjennom Guds hender og få kirkelig verdi, for den stridende Kirken på jorden og for den lidende Kirken, de sjeler på den andre siden som kanskje befinner seg i renselsesprosessen. Vi ser Offeraktens rensende virkning i hennes relasjoner. Med enestående oppriktighet og dyp, deler hun av sine tanker om Den barmhjertige kjærligheten: «Dette året, kjære Moder, har Gud gitt meg den nåde å la meg forstå hva nestekjærlighet betyr; riktignok har jeg forstått dette før også, men det var på en mindre fullkommen måte, for jeg hadde ikke forstått dybden av Jesu ord når han sier: *Det andre bud er LIK det første: Du skal elske din neste som deg selv*» (*En sjels historie* s. 233).

Thérèse fikk nåde til å trenge inn i meningen med Jesu nye bud: «*Jeg gir dere et nytt bud, det at dere elsker hverandre, og at LIKSOM JEG HAR ELSKET DERE, SKAL DERE ELSKE HVERANDRE. Dette skal være et tegn, så hele verden vil forstå at dere er mine disipler: at dere elsker hverandre*» (Joh. 13.34–35). Thérèse så at hennes kjærlighet til søstrene var ufullkommen. Hun forsto at «kjærlighet ikke kan

holdes innelukket i hjertets dyp», men må lyse som en fakkel i mørket, den må gi lys og varme til andre. Kjærligheten består i enkle, men krevende ting, slik som «å bære over med andres feil og ikke på noen måte la seg forbause over deres svakheter, å la seg berike av den minste lille dydsakt man ser dem gjøre» (*Ibid* s. 234). Hun innså at hun bare kunne elske sine søstre slik som Jesus elsket dem om hun tillot Kjærlighetens Ånd å forvandle henne i samme mål og elske de andre i og gjennom henne. «Du vet at jeg aldri kunne elske mine søstre slik du elsker dem, om *du selv* ikke elsket dem, min Jesus *i meg* ... Ja, jeg kjenner at når jeg viser nestekjærlighet, da er det Jesus selv som virker i meg; jo mer jeg er forenet med ham, desto mer elsker jeg alle mine søstre» (*En sjels historie*, s. 235).

Vi kan se at Den Hellige Ånd rensker og forvandler Thérèses kjærlighet i hennes strev etter å overvinne sin naturlige motvilje mot søster Thérèse av Den hellige Augustin, en kvinne med en personlighet som mishaget Thérèse på alle måter. Den Hellige Ånd lærte Thérèse mest om nestekjærligheten gjennom søster Marie av Den hellige Josefs vanskelige og nevrotiske personlighet. Fordi hun, på grunn av sine sinneutbrudd og vekslende humør var utenfor kommuniteten, tilbød Thérèse seg å arbeide sammen med henne i lintøyavdelingen fra mars 1896 til mai 1897. Hun holdt rolig ut med søster Maries humørsvingninger. Det var uten tvil gjennom søster Marie av Den hellige Josef at Thérèse fikk en dypere innsikt i nestekjærligheten.

Den lille veiens elever

Thérèse hemmeligholdt ikke den nåden hun hadde fått gjennom denne inspirasjonen. Hun ville dele den kjærlighetens ild som brant i hjertet med andre. Celine ble hennes første elev. Hun forteller: «Etter messen, med brennende blikk og hellig entusiasme tok Thérèse meg med uten et ord og fulgte etter vår Moder, som på dette tidspunktet var Moder Agnes av Jesus. Litt stammende og i mitt nærvær, fortalte hun henne hvordan hun nettopp hadde fått inspirasjon til å frembære seg selv som offer til Guds barmhjertige kjærlighet. Hun spurte om tillatelse til at vi to kunne ofre oss sammen. Vår Moder som var veldig travel på dette tidspunktet, ga tillatelse til alt, uten å forstå så mye av det. Med en gang vi var alene

betrodde Thérèse meg den nåden hun hadde mottatt og startet med å forfatte Offerakten.» Tirsdag den 11. juni 1895 ofret Thérèse og Celine seg sammen. Celine sa at hun ikke forstod rekkevidden av denne akten som hun utførte, men hun stolte på Thérèses inspirasjon.

Thérèses søster, Marie av Jesu Hjerte, var den andre som utførte Offerakten. Her er hennes beretning: «I juni 1895, sikkert noen dager etter at hun hadde ofret seg til den barmhjertige kjærligheten, arbeidet jeg med henne i hagen (vi slo gresset). Hun sa til meg: `Vil du utføre Offerakten til den barmhjertige kjærligheten?` Jeg svarte: `Jeg forstår ikke hva du mener,` for jeg hadde ikke hørt om dette før nå.` `Jo, sa hun, du vet at det finnes sjeler som ofrer seg til Guds rettferdighet` ... Å, svarte jeg med en gang, men jeg synes ikke noe om det der.` Søster Thérèse forklarte ganske enkelt for meg at det ikke handlet om å ofre seg til Guds rettferdighet, men tvert imot til Den barmhjertige kjærligheten, og `da, forstår du, har vi ingenting å frykte, for fra denne kjærligheten kan vi bare vente oss barmhjertighet,` oppsummerte hun. Jeg gikk med på at hun skulle gi meg Offerakten slik som hun hadde utformet den, men jeg ville reflektere litt mer før jeg fremsa den. Når jeg hadde lest den, påpekte jeg at den ikke nevnte Jesu Hjerte, og at det ville glede meg om hun kunne legge til dette: «Jeg bønnfaller deg at du kun ser på meg gjennom Jesu ansikt og i hans hjerte, som er brennende av *kjærlighet*.»

En annen søster, søster Marie av Inkarnasjonen, forteller at når Thérèse presenterte Offerakten til Guds barmhjertige kjærlighet for søster Marie av Jesu Hjerte, svarte hun: «Absolutt ikke. Jeg vil ikke frembære meg selv som offer. Gud ville ta meg på ordet og jeg er alt for redd for å lide. Fremfor alt, så liker jeg ikke ordet *offer*». Thérèse forsikret sin medsøster at hun forstod, men at å ofre seg ikke var det samme som å ofre seg til Guds rettferdighet, at hun ikke ville komme til å lide mer på grunn av dette. Det var for å elske Gud for alle dem som ikke vil elske ham. Hun var så veltalende i sin måte å presentere Offerakten på at Marie aksepterte, og hun angret aldri på det.

Thérèses tredje elev var hennes novise Marie av Treenigheten. Thérèse ventet noen måneder innen hun inviterte henne til å utføre Offerakten. I slutten av november 1895, snakket Thérèse med Marie av Treenigheten om den. Novisen ble overbevist og var klar til å utføre den allerede neste dag. Men senere, når hun tenkte seg om, kjente hun at hun var uverdigg til å utføre en slik offerakt, og at hun ville trenge en lang forberedelse. Thérèse forsikret henne: «Jeg er redd du ikke forstår betydningen av denne handlingen og hva den vil få deg til å gjøre. Det du sier til meg bekrefter det motsatte. Så lykkelig jeg er! Vær ikke redd, Jesus kommer til å ta imot deg i morgen med glede og kjærlighet. Det er nok at du erkjenner din uverdighet for at han skal gjøre store ting i deg. Vi to skal bli værende i Oratoriet etter takksigelsen, og mens du leser Offerakten skal jeg bære deg frem til Jesus som et lite offer som jeg har forberedt for ham». Marie av Treenigheten minnes hvilken innvirkning Offerakten hadde på henne: «Neste dag gikk alt som planlagt. Men hvordan kan jeg beskrive den overstrømmende trøst som skylte inn i våre sjeler? Jeg kjente meg så knust under tyngden av de guddommelige nådebevisene at det opplevdes som om hjertet skulle bryte. Og da vi forlot Oratoriet ønsket vi å dele våre følelser med hverandre, men vi kunne ikke gjøre det på grunn av våre tårer.»

Oppsummert: Våre liv

Thérèses spiritualitet er bygget på to dype sannheter. Først og fremst at Gud fremfor alt er kjærlighet. Gud er ikke streng rettferdighet – en straffene Gud som er klar til å slå ned på oss når vi synder. Som barmhjertig kjærlighet, har Gud en lidenskapelig lengsel etter å bli elsket. Det var denne dype innsikten Thérèse tok imot av Den Hellige Ånd: Gud lengter etter å bli elsket, å gi sin kjærlighet, å utøse sin kjærlighet, særlig over de fattige, de svake, de som kjemper med problemer, de lamme, de blinde, misbrukere, kriminelle – alle dem som er elendige og syke, fysisk, emosjonelt og åndelig.

Den andre sannheten er innbefattet i denne første – åpenbaringen av Gud som barmhjertig kjærlighet. Vi mennesker er svake og ute

av stand til å elske slik som vi ønsker å elske og slik om Gud ønsker å bli elsket. Det revolusjonerende i Thérèses spiritualitet er imidlertid at de små i denne verden, det vil si de som erkjenner sin menneskelige tilstand av fattigdom, syndighet og elendighet, har kommet til toppen av kjærlighetens fjell. De kan oppnå den mystiske foreningen med Treenigheten om de erkjenner og omfavner sin menneskelige tilstand og ofrer alt hva de er til Guds barmhjertige kjærlighet – og lar Guds kjærlighets ild, Den Hellige Ånd utøse seg selv for å rense og forvandle dem. Det er formålet med Thérèses offer til Guds barmhjertige kjærlighet.

Vi kan se den som en akt av overgivelse til Den Hellige Ånd, et offer av våre hjerter til kjærlighetens Ånd slik at Gud kan tilfredsstille sin lengsel etter å bli elsket i oss, og forvandle oss til kar for Guds barmhjertige kjærlighet i en elendig verden. Offerakten til Guds barmhjertige kjærlighet er vesentlig om vi vil følge Thérèses «lille vei» av tillit og kjærlighet. Den uttrykker kjernen i den. Snarere enn en from opphøyelse av overstrømmende følelser, er den en væremåte, en hjertets innstilling som må leves ved Den Hellige Ånds nåde og fornyes med hvert åndedrag vi tar. «Å, min *elskede*, jeg vil med hvert hjerteslag fornye denne innvielsen uendelig mange ganger, inntil alt mørke er forsvunnet og jeg kan gjenta min *kjærlighetserklæring* til deg *ansikt til ansikt* til evig tid! ...» (*En sjels historie*, s. 280–282).

Oversettelse: Anne Samuelsen, ocds

OFFERAKT TIL DEN BARMHJERTIGE KJÆRLIGHETEN ET LIVSPROGRAM OG VÆREMÅTE EN HJERTETS INNTILLING I HVERDAGEN

«Kom til ham, den levende steinen, som ble vraket av mennesker, men er utvalgt og dyrebar for Gud, og bli selv levende steiner som bygges opp til et åndelig hus! Bli et hellig presteskap og bær fram åndelige offer, som Gud tar imot med glede ved Jesus Kristus.» (1. Pet 2.4)

Å, hvor Thérèse lyttet til Guds Ord i sitt liv i klosteret! Ordet, skrevet i Bibelen, plantet i hennes hjerte, mottatt i Den Hellige Messe gjennom Jesus i Hostien, opplyst av Den Hellige Ånd. Det er ingen hemmelighet at Treenighetssøndagen 1895 ble et vendepunkt i hennes personlige historie, og et øyeblikk i kirkehistorien hvorpå Guds vektstang løftet verden noen hakk nærmere seg. Et punkt i historien der hun, og alle som kommer i hennes berøringsfelt, får en mulighet til selv å bæres frem, løftes opp som velduftende offer Gud vil ta imot med glede i Jesus Kristus. Og her kan alle tre inn, om vi tør å se sannheten om oss selv og Gud, tør å erkjenne hvem vi er og hvor vi skal.

Ja hør bare hvor liten man må være for å få tak i denne nåden. «Likesom Maria Magdalena stadig bøyd seg inn mot den tomme graven og til slutt fant det hun søkte, slik bøyd jeg meg ned i det dypeste av min intethet, for deretter å heve meg så høyt at jeg kunne nå målet...» (s. 203). Så liten må vi være for å kunne glede oss over denne diamanten som hentes frem fra mørke. – Thérèses Offerakt til Den Barmhjertige Kjærligheten. Den blir «gitt» Thérèse fra dette avmektige stedet «intetheten» – med disse uendelige ønsker: Gud selv! Hun hadde akseptert sine tomme hender, ikke bare for en periode, men som vedvarende tilstand, like til sin død. I dette store, mottagelige kar er det at Den Hellige Ånd kan få renne over. – Hvilken nåde!

Etter år med stadig dypere erfaring med denne «meget lille vei til åndelig barndom»,² var Thérèse klar til å fylles med et stort Lys! Et

² Vi vet at det særlig fra oktober 1894, ble klart for henne disse tema som ledet frem til den lille vei. Barnekår og barmhjertighet.

lys som kunne skinne gjennom henne fordi hun hadde skjønt, og var villig til å leve konsekvensene av denne innsikten i Guds barmhjertige kjærlighet. Det at «kjærligheten nærer seg av ofre, jo mer en sjel gir avkall på den naturlige tilfredsstillelse, desto sterkere og mer uegennyttig blir dens ømhet i forhold til andre» (*En sjels historie*, s. 250) Og hvilket program, og hvilken gjennomføring! Hør bare hva hun selv beretter om sitt forhold til den skrøpelige og krevende søster St Pierre:

«Hver aften når jeg så at sr. St. Pierre vinket til meg med timeglasset sitt, visste jeg hva det betød: Nå må vi gå! Det er helt utrolig hva det kostet meg å ta fatt, særlig i begynnelsen. Men jeg gjorde det likevel straks, og deretter begynte en hel seremoni. ... Til slutt var vi, uten uhell, fremme i refektoriet, og her fulgte flere problemer ... Med sine vonde, forkrøplede hender delte hun brødet opp i skålen sin så godt hun kunne. Så snart jeg ble oppmerksom på dette, gjorde jeg det slik hver kveld at jeg ikke gikk før jeg også hadde gjort henne denne lille tjenesten. Siden dette ikke var noe hun hadde bedt meg om, ble hun svært rørt over min oppmerksomhet. Jeg hadde gjort dette helt utilsiktet, men på denne måten vant jeg hennes velvilje fullstendig og særlig (noe jeg fikk vite senere) fordi jeg etter å ha skåret opp brødet hennes, gav henne mitt peneste smil før jeg gikk min vei.

Kjære Moder, det forbauser deg kanskje at jeg skriver ned denne lille nestekjærlige handlingen som hendte for så lenge siden. Å! Jeg gjør det fordi jeg på grunn av dette får lyst til å synge om Herrens barmhjertige kjærlighet ... Han har latt meg huske den som en vellukt som stadig får meg til å øve nestekjærlighet» (*En sjels historie*, s. 262 ff).

Ja, det er denne vellukt hun ønsker å gi videre. Og hvem gir hun den til i første omgang? Jo, søstre og utvalgte noviser som hun visste var i stand til, med tid og stunder, å skjønne verdien og betydningen av Offerakten. Søstre som selv strevet med å leve den kjærligheten som næres av offer, og som til stadighet opplevde at de ikke fikk det til. Den første var hennes kjødelige søster og sjelsfrende fra

barndommen, Celine, i klosteret kalt sr. Geneviève. Det er hun som på Thérèses hellige iver avlegger Offerakten uten helt å vite hva det innebærer.

Sr. Geneviève skriver: «Da hun kom ut fra denne uforglemmelige Messen ... betror hun meg hva hun nettopp har gjort» ... «hennes øyne skinte og hun åndet hellig entusiasme. Uten et ord tok Thérèse meg med for å finne Vår Moder, som på dette tidspunktet var Moder Agnes av Jesus. Hun oppsummerte for henne mens jeg var der, hvordan hun nettopp hadde ofret seg selv som Brennoffer til Den Barmhjertige Kjærligheten, og hun ba om tillatelse så vi to kunne ofre oss sammen.» ... «To søstre møttes tirsdag 11. juni, knelende foran statuen til Jomfruen av Smilet for å ofre seg sammen.» Offerakten ble senere lest og godkjent av P. Père Lemonnier uten andre kommentarer enn at hun må endre setningen «uendelige store ønsker» til «umåtelig store ønsker». ³

Thérèse fikk etter hvert flere i sitt kloster til å ofre seg for Guds barmhjertighet, blant annet begge hennes eldre søstre som i utgangspunktet var negativ og uforstående. Hvor mange andre ordensfolk, prester og legfolk som siden dette har sluttet seg til hennes «legion» av små ofre, se det er det bare Helligånden som vet. Det vi vet, på vitnesbyrd fra dem som har stått slike mennesker nær, er at sjeler som gir seg hen til Gud i slik tillit og med slik besluttsomhet, er lovet Helligåndens nåde til å leve fruktbare liv til glede for sine omgivelser, Kirken og alle Himmels hellige.

Anne Samuelsen, ocds

³ *The Prayers of St Therese of Lisieux*, ICS Publications, Washington DC 1997, s. 60-61.

HJELP TIL Å KUNNE FORSTÅ HELLIGE THÉRÈSES OFFERAKT TIL DEN BARMHJERTIGE KJÆRLIGHETEN

DEN ER IKKE:

- bare en from bønn av forbigående åndelige følelse
- for de friske og selvrettferdige
- at man tilbyr sin kjærlighet, men heller sin fattigdom
- bygget på det faktum at vi er fullkomne
- at vi kommer til Gud som vi ønsker å være

DEN ER:

- en frukt av Guds nåde
- en syntese av den «lille vei» og omfatter en hel livsstil
- åndelig fattigdom – en viktig og vesentlig bestanddel, ja til og med kjernen i den «lille vei»
- et kall til hellighet som inviterer de fattige og svake
- nøkkelen til å erkjenne vår svakhet, omfavne den og gi den til Gud
- å akseptere vår «intethet», i vår værens dyp – å akseptere at uten Gud er vi ingenting og kan ingenting gjøre
- en bevisst invitasjon av Den Hellige Ånd til å la Brudgommens Ånd, kjærlighets Ånd, strømme inn i våre liv
- å overgi seg til Den Hellige Ånd og la Ånden utøse kjærligheten i våre hjerter.

Tekst: Den hl. Thérèse av Jesusbarnet. Musikk: Kanon fra Taizé

Det er til - lit og kun til - lit som skal fø - re oss til kjær - lig - he - ten.

OFFERAKT TIL DEN BARMHJERTIGE KJÆRLIGHET

J.M.J.T.

*Innvielse av meg selv som brennoffer
til Guds barmhjertige kjærlighet.*

Å, min Gud, hellige Treenighet, jeg ønsker å *elske* deg og få andre til å *elske* deg og arbeide for din hellige Kirkes herliggjørelse ved å frelse alle sjeler på jorden og ved å frigjøre de sjeler som lider i skjærsilden. Jeg ønsker å oppfylle din vilje til fullkommenhet og å nå frem til den grad av herlighet som du har gjort rede for meg i ditt rike; kort sagt, jeg ønsker å bli en helgen, men jeg føler min maktesløshet, og jeg ber deg, min Gud, at du selv må være min *hellighet*.

Ettersom du har elsket meg så høyt at du har gitt meg din eneste Sønn som Frelser og Brudgom, er hans fortjenesters uendelige skatter også mine, og jeg ofrer dem alle til deg med glede og bønnfaller deg at du kun ser på meg gjennom Jesu ansikt og i hans hjerte, som er brennende av *kjærlighet*. Jeg frembærer også alle helgenenes (de som er i himmelen og de som er på jorden) fortjenester, alle deres *kjærlighetsgjerninger* og likeså englenes. Og dessuten, *hellige Treenighet*, frembærer jeg den hellige *Jomfru Marias kjærlighet og fortjenester*, hun som er *min kjære Mor*; det er til henne jeg overrekker min offergave og ber om at hun må legge den frem for deg. Hennes guddommelige Sønn, min *elskede Brudgom*, sa den gang han levde på jorden: «*Alt hva dere ber Faderen om i mitt navn, vil han gi dere!*» Jeg er derfor sikker på at du vil oppfylle mine ønsker. Å, min Gud, jeg vet så godt at *jo mer du vil gi, desto mer lar du oss ønske*. I mitt hjerte føler jeg umåtelig store ønsker, og tillitsfullt ber jeg deg om at du må komme og ta min sjel i besittelse. Å! Jeg kan ikke motta den hellige kommunion så ofte som jeg ville, men Herre, er du ikke *Allmektig*? ... Bli i meg som i et tabernakel, gå aldri fra din lille hostie ...

Jeg vil så gjerne trøste deg for onde menneskers utakknemlighet, og jeg bønnfaller deg om at du må ta bort den frihet jeg har til å mishage deg; om jeg på grunn av min svakhet

skulle falle, la da straks ditt *guddommelige blick* rense min sjel og fortære alle mine ufullkommenheter, likesom ilden som omdanner alt til seg selv ...

Jeg takker deg, min Gud, for all den nåde du har skjenket meg, især fordi du har ledet meg gjennom lidelsens smeltedigel. Med stor glede kommer jeg til å kontemplere deg på den ytterste dag når du bærer korsets septer. Siden det har behaget deg å la meg få del i dette så dyrebare kors, håper jeg at jeg i himmelen vil ligne deg, og at jeg vil se dine lidelsers hellige stigmata lyse på mitt eget herliggjorte legeme ...

Etter min jordiske landflyktighet håper jeg å få oppleve gleden hos deg i fedrelandet, men jeg vil ikke samle fortjenester med henblikk på himmelen, jeg vil arbeide for din *kjærlighet alene*, med det eneste mål for øye å glede deg, trøste ditt hellige hjerte og frelse de sjeler som en gang vil komme til å elske deg til evig tid.

Ved dette livets aften vil jeg tre frem for deg med tomme hender, for jeg vil ikke be deg, Herre, om å telle mine gjerninger. Alle våre rettferdige gjerninger er ufullkomne i dine øyne. Jeg vil derfor ikle meg din egen *rettferdighet* og med din *kjærlighet* få eie deg i all evighet. Jeg vil ikke ha noen annen *trone*, ei heller noen annen *krone* enn deg, å, du min *Elskede!* ...

I dine øyne er tiden som intet, en dag er som tusen år; du kan derfor i et nu forberede meg til å tre frem for deg ...

I den hensikt å leve i en vedvarende tilstand av fullkommen kjærlighet, FREMBÆRER JEG MEG SELV SOM BRENNOFFER TIL DIN BARMHJERTIGE KJÆRLIGHET, og jeg bønnfaller deg at du uopphørlig må fortære meg og la bølgene fra all den *uendelige godhet* som finnes i deg, skylle over min sjel, og det i den grad at jeg blir en *martyr* for din *kjærlighet*, å, du min Gud! ...

Måtte du la dette *martyrium* til slutt føre meg til døden, etter at det har gjort meg rede til å tre frem for deg, og la så min sjel kaste seg uten nølen inn i din *barmhjertige kjærlighets* evige omfavnelse ...

Å, min *elskede*, jeg vil med hvert hjerteslag fornye denne innvielsen uendelig mange ganger, inntil alt mørke er forsvunnet og jeg kan gjenta min *kjærlighetserklæring* til deg *ansikt til ansikt til evig tid!* ... (*En sjels historie*, s. 280–282)